

Legare q̄s p̄t Et de triplici genere legator̄

L

Quia quid sit et p̄t **D**uliat **I**pdulia
R infra sub primo p̄cepto **S**. Solum
rite deum latra. r̄c.

Legare q̄s possit vide. **J**. in littera. **T**.

Legator̄ gen^o ē
triplex.

de Testamentis.

In triplici ḡne legatos dic̄ fore iure

.i. legat^o .i. aliq̄s de cardinalibz

Fertur de latere solū de cardine missus

f. legatū f. a papa missum

Sed non de latere. cunctū reliquū fore crede

.i. legatōem

Ecclieq̄ sue qui legatū ratione

.i. bz

Obtinet. hoc ternū legator̄ genus extat

f. aliq̄s f. aliq̄s f. ex̄ites

Presul. et exemptus electi. iure feruntur

f. a legato d̄ latere f. aliquo legatorum predi
ctorum

A primo posse p̄firmari nec ab altro

s̄ legat^o nō de latere f. legat^o a latere

Hoc nisi mandet̄ specialiter. hic quoq̄ possit

Noscere de causis. exemptos v̄tpote contra

.i. a legato d̄ latere viz legat^o d̄ latē

Soluitur a latere cleri p̄cussor. et ip̄e

.i. et̄
.i. p̄fixam sibi
.f. legatus de la/
tere missus

Nūvis est extra terrā fixam. q̄s si sit

In pagendo viam. sed legatus reliquus non

.i. vicz f. ex̄is aut missus

Vt non de latere qui sub sola sibi terra

f. p̄cussorem .i. nō ab alia terra vel
dyocesi p̄cussorē

Prefixa soluit memoratū non aliunde

f. p̄cussorē clericū

Solvere legatus dictū nequit ip̄e localis

.i. bz f. sue .i. ex̄ p̄uilegio

Qui puta priuata tenet ecclie sibi lege

De legatis.

.i. legatōes

.i. cātuariens̄ .i. filis illi vt
ēps Eoloū.
z similes

XCVII

Legatū. velut archiepūs anglicus z par

.i. excoīcans

Legatus quēq̄ maledicēs post reuocetur

Et foret egressus terrā sibi rite statutam

.i. excoīcatū

Tunc dictū nequieat absoluere iure docente

.i. legat⁹ missus

Qm̄ magn⁹ constet licet ecclie pprie sit

.i. bñficiū

.i. pfert

Pretextu missus p̄bendā non tñ affert

.i. cardinalis s̄ talis

Hoc nisi signanter sibi def. cardoue constet

.i. pfert

.i. p̄ncat

Nō fert eccliam nisi quē laicus sibi sistit

.i. laic⁹

Dum sit patronus eiusdē. quem q̄s clerus

.i. ponit

.i. p̄monij sui

Extans patronus. sistit rōne p̄ntum

.i. p̄stitucōes

Post semp durāt legati facta statuta

In sibi p̄fixa terra secus ēputa quando

Causas delegat nā delegatus vt erit

.i. iurisditio viz delegati

De sibi p̄fixa terra. ditio neq̄ durat

.i. recessum l' discessuz .i. aratio .i. p̄cesserit

Ante nisi cessum legati. citio p̄sit

.i. postq̄

Quattuor ex causis legatio cessat vt exquo

.i. legatus

Tps finitur sibi fixum. vl' reuocatur

Aut foret egressus aio post non redeundi

.i. legatio

s̄ ac

.i. p̄stitucōes viz pape

Cessat p̄ mortem legati. nō statuētis

.i. p̄ legatum

Delegatoꝝ sententia non variatur

.i. mutare vl' impedire n̄ p̄

Nec sic p̄cessum legatus mutet eoꝝ

Prim⁹ casus

Sec⁹ casus

Tercius casus

Quartus casus

De Legatis et de Legitimis et Illegitis

L

Sed valet hec exequi confirmare qz posset
f. legat^o

¶ Nemo potest dignitates. valet ecclesias nec

Iure refuare legatus. vbi solitum sit

¶ Dis qz presententur quos eligerent ad easdem

¶ Haut intromittat se legatus sup illis

.i. libere .i. postulare

¶ Quin vs eligere quis liber siue rogare

.i. in sp^o eali vlt sp^o eali^o

¶ Nulli ferre valet g^oaliter aut speciali

f. vlt beneficiu

¶ Quisqz legatus p^obendā quā nisi p^omo

¶ Rite resignent qui sunt p^obendas retinētes

.i. oēs refuatoēs .i. b^onficioz quozūcūqz

¶ Omne refuatū p^obēdaz mō factum

.i. auctoritate

¶ Ut p^o quēcūqz legatū cum ditione

.i. legatois

.i. dēnūciatoēs

¶ Legatus. cuncta decretaqz vlt sinuatus

f. singla dicta

¶ Nec nō p^ocessus heciuribus ecce carebunt

¶ Quādo finita legatio noscitur esse

f. dicendi filij viz in fo^o .i. d^octa m^orimonia
ro eccle^o h^o b^oh in foro p^oscie

¶ Non sunt legitimi tibi p^o clādestina nati

f. mascul^o z feia

f. ambo .i. rōe alic^o legit^o i p^oedi
menti

¶ Quisqz palā nubūt qz sciūt nō iure valere

¶ Illoz natos illegitimos fore noscas

f. p^oiugū viz i grās i p^oedimētū legit^o .i. m^orimonialit^o copulatus
viz in facie eccle^o

¶ Alter si credat se legitime sociatum

.i. p^oles s^o licet vni p^oiugū p^oster qz m^orim^o inē n^o teneat

¶ Illoz natos scis legitimos fore iure

.i. filiū vlt p^ole

¶ Conceptū natū p^o adulteriū bene posset

f. de iure

¶ Heredē facere m^olier. qz non p^ohibetur

Nota q^o s^o legitimi
mi z qui non.

¶ Mulier potest aliquid
licet istud herede filii
vlt i adultēto p^oceptū
¶ Cetera q^o rē s^o. de
Illegitis in l^ora J.

Legitimatio filij naturalis q̄ad leges

XCVIII

Prefixa liberis legitima sibi parte
.i. suis
f. a muliere tali

Quando solut⁹ hz ples muliere soluta
f. in facie ecclie

Post nubēs illi tunc ples legitimant^r
f. p coitu victosū .i. ex soluta natus

Non sice de reliquis natis. plesqz solutas

Legitimare valet spēalis gr̄a pape
.i. d soluta p creatū

Hos binos casus dat canon. lexqz solutū
f. filiū

Natū legitimat. hūc dū pater offerat vltro
.i. curial' vtz fili' natural'

Imperij curie. mox fiat qz talis
f. naturalē
filium

Si pater z moriēs testamēto vocat ipm
f. testamētus

Legitimū velud heredē post offerat illud
f. natural'

Pincipis impio tunc natus legitimat^r
f. naturalis fili'

Ac fit legitim⁹ dum legitimus neqz subsit
.i. offert f. natural' fili'

Et sic se curie tradit pncipis ipē
.i. instrō. .i. notariū publicū p publicā manū

Seu pater in carta p scriptozē manifestum
.i. alie f. carta i instrumēto

Aut alias scripta. trib⁹ ac scribentibus infra
s^o q̄ tm̄ filiū vocat

Testibus. haud vocet hūc naturalē sibi natus

Nō fit legitim⁹ per leges spurius ipē
f. nihilomin⁹ f. spuritū

Legitimat cesar speciali munere talem
.i. autoritate

Aut reliquus faciet vtens eius ditione
f. q̄ctū vtz extra eo. lrās

Non lepra p̄ngiū. vtz sponsalia soluit
.i. sed

S iij

**De legitio nota
q̄bus casib⁹ ali
quis legitiani p̄t**

**De Leprosoz cō
iugio. Et q̄no sana
p̄iij n̄ tenet cohabitā
p̄iugileproso q̄ tene
tur reddē debitū zc.**

De leproso coniugio. ¶ De legibus

L

Leprosus si cooperit ipse volentem
f. nubere p̄t f. habere secū
s̄ sana hec b. tho. i. 4°. i. cohabitare. i. tenet

Leproso nulla coniunx habitare iubetur
f. carnis viz extra eo. c. i. 2°.

Debita sed sana coniunx sibi reddere d̄z
hec b. tho. in 4° viz coniugē sanū v̄l sanā
f. cum leproso

Infiē haud coit^o velud hūc habitatio crebra
.i. ideo fm hostien. f. coniūx sa
Cna v̄l sanus

Tam prope cur h̄itet vt cōgrua d̄bita reddat
f. ne inficiant

Coiuge cum sano ples remanere iubent̄
fm Bullb.

Sanis leprosus caueat celebrare sacerdos
fm Bullb. .i. cessare d̄z a celebratōe d̄ cetēo

Deformis valde nec p̄uatim celebrabit.
Leprosus si teneat ad decias vide sup̄ d̄ decimis.

De Legibus

Dum fuerit iusta lex quēlibet obligat ip̄a
viz xvij f. iure canonico viz maxie d̄ m̄mōnijs z v̄luris has
aūc illicitas leges vide in summa p̄ysana in l̄ra L.

Plures illicite sunt leges impiales
Contra diuinā v̄l nature puta legem
.i. aliq̄

Preualet haud vlla tibi cōsuetudo pbata
f. lex l̄ cōsuetudo. i. rōnabil̄ s̄ saltē f. legē v̄l cōsuetudinē

Sz rationalis p̄scripta p̄it positiuam
f. lex l̄ cōsuetudo s̄ rōnale ēē f. ip̄az legē l̄ cōsuetudinē
.i. dicit .i. reprobat

Nota posterior
lex tollit p̄orē in
certo casu.

Est rōnalis quā ius fert nec rēphendit
.i. ex iure f. legem

Posterior tollit lex totam iure p̄iozem
f. lege f. posteriori lege

Quāuis de prima sub ea fit mentio nulla
f. q̄ posterior lex tollit p̄orē. zc. v̄r̄s. s̄ qz cōsuetudo rōnabil̄ z
f. q̄ n̄ tollit p̄ posteriorē legē rescripta nō tollunt p̄ po
steriorē legē nisi id exp̄mat

Duicqz rescripta tñ v̄l cōsuetudo resistunt

Rescriptum est quod ab apostolico ad consultatorem alicui scribitur. Item secundum Bonifacium est mandatum principis quod ad instantiam alicuius vel aliquorum sine proprio motu vel ex relationibus absente non vel ex suggestionibus presentium vel ad consultatorem alicuius facit. Et cum alicui vel aliquibus corpori collegio universitati civitati aliquid mandat vel indulget. Talia enim ius faciunt non generale sed speciale in negociis et inter personas in quibus et in quibus promulgata sunt ut **L. de legit. et p. l. 2.** **C**oncedendum secundum patrum quod lex canonica vel quelibet alia lex vel constitutio vel statutum non semper obligat ad mortale ex eius transgressione. Idcirco considerandum quod aut lex habet in se materiam preceptivam et verisimiliter a constituyente multum excogitatum et tunc quis non curat de peccatis quia peccata sunt accommodata materie et sic inducit mortale. **S**i pro non constat de materia ubi quis esset certus de mente statuentis videlicet quod vult inducere ad mortale sic quidem inducit. **S**i autem nescitur de mente latantis tunc considerandum est an peccata sunt preceptiva puta precipimus iubemus sic obligat ad mortale. **S**i militer si vitur verbis inhibitoriis ut prohibemus interdicens et hominibus. **S**i autem loquitur per peccata contra se decerno statuo in novo ordine siue in pluri siue in singulari non obligant ad mortale secundum panorum. **S**i obligat ad mortale si loquitur per hoc peccatum quod quia ex suo proprio significato importat necessitatem ut glossa in cle. attendentes et ceteri quibus ratione materie aliquando sit consuetudinis tamen improprietates sunt vitande non ad consequentiam trahende ideo solum habebit locum quod sit consilium in causa specialiter ratione materie que consiliativa est. **S**i inducit mortale si dicitur sub pena excommunicationis. quia nisi per mortale excommunicatur nullus. xi. q. 3. nullus. **S**i loquitur per preteritum obedientie vel sub pena maledictionis eterne vel indignationis omnipotentis dei et hominibus. **E**tiam inducit mortale si consuetudo habet ut talia verba obligent ad mortale ar. c. dilectus d. consue. et l. mime. et ff. **S**ed hic advertendum est quod ex se inducit ad mortale non semper peccat mortaliter contrarietatis. **S**i pro lex vel statutum et cetera constitutio vitur verbis imperativi modi et si materia non est necessaria nec multum ponderosa non obligat ad mortale ut ibi. si quis te percusserit in una maxilla probe ei et alteram quia est consilium. **S**i quidem materia est necessaria et multum ponderosa sic inducit mortale. **T**er in psalmo. **Q**uote quod est consilium quia votum fit de supererogatione. **E**t redde. istud est preceptum. quia quod est promissum est debitum et debitum reddere est preceptum iusticie. **Q**uia obligare se est voluntatis. sed reddere est necessitatis. **I**tem nec lex canonica nec civilis nec alia etiam preceptiva obligat in foro conscientie quando videlicet lex positiva distinguit inter forum contentiosum et conscientie. quia sic non servabitur in foro penitentiali auctoritate ipsius legis. s. tua. **I**tem nec obligat quando ius fundat

De legibus De libello famoso.

L

se sup̄ sumptō ez non super veritate. quia in foro conscientie attendimus ad veritatem vt credamus consentiri de omnibz. ideo si sit veritas contra presumptionem non fuabitur. Item nec obligat quando lex est penalī. quia ante cōdempnatio/nem non tenetur quis soluere penam in foro anime. Similiter nec obligat quando ratio legis cessat in foro anime. licet enim lex nō exprimat rationem seu cām tamen debemus eam con/tecurare z ad limites illius limitare vel ampliare eam iuxta t̄b̄cōicam doctrinam. Similiter nec obligat nec fuanda ē quī verba legis nō adoprantur ad aliquem casum nec eius dispo/sitio adoprabitur si de mente aliter nō p̄stet. Item nec obligat quādo lex civilis licet nō sit improbata de iure canonico fouet lucrum odiosum proximo vel quendam rigorem. Item nec ob/ligat quando aliquo mō est iniusta vt patet in. xvij. casibus q̄ signantur in summis. Item nec obligat quando lex civilis nō fuit moribus vtentium recepta z canon non disponit.

Tribus ex causis le/ges reddūt iniq̄ nec obligāt i fo/ro p̄scientie.

Leges imponens sibi subiectis onerosas
f. q̄sq̄ sup̄ior t̄palis
f. p̄ncipalr̄ .i. pp̄t̄ gl̄iam stat⁹ sui

Propter auariciā. sua gl̄ia sine reuoluet
f. sup̄ior t̄pal .i. s̄. p̄t̄tē sibi cōmissam

Aut fert quis legem sup̄ sibi posse statutum
.i. subditoz

Seu fit inequalis onez p̄ticio plebis
f. imponere inequalr̄ .i. iiqua lex

Do licet aspiciat cōe bonū fit iniq̄
f. quis .i. p̄stitutōes

Ignorās leges z p̄stitutōes nō excusat̄ simpli/ter.

Ignorans legē si ignorando statuta
.i. cōiter f. iḡrantia

Non excusat̄ generaliter. hec nisi constet
s̄c̄ eē f. q̄ t̄n̄ nō excusat̄ a toto f̄ a r̄tō

Aut inuincibilis aut ignorancia crassa

De libello faōso

Fertur famosus fore quedā carta libellus
.i. notaris v̄l scriberis s̄c̄ in q̄ carta s̄c̄ q̄ actor. p̄/ barenon vult Si aut̄ pbare velit non puniendus est Et sic dicens esset libellus accusationis.

Qua daris infamis. iniuria vel tibi fert
s̄c̄ in publico

Et sic p̄icitur vt sicubi comperiat
s̄c̄ punit ip̄a lex

Lex punit capite nedū qui scripsit. z illum

De libello famoso. De locatōe ⁊ pductōe

f. libellū famosum

Qui talē reperit ⁊ eum morumpenolit

f. actōe iniuriarū. i. puniet scriptor: libelli

L C

Qui nec celauit. ciuilitate ac luet ipse

f. iuramentū

Actoris iuxta iuramen. iudicis atq;

*f. taxatōez viz que sit actōe iniuriarū q̄ nō publicā
iudicij h̄ puati continet querelam*

f. cū puata q̄rela

Iuxta taxamen priuata qui ppe querela

f. excōicans maiore

[Atq; flagellat eū. canon. sup hoc maledicēs

f. in foro p̄fessōis ⁊ p̄nie *f. s̄m libellū scribendo ⁊ d̄ dā
no satisfaciendo*

[Secretosq; foro talis famā sibi reddet

De liberto vide. f. in manumissis.

f. de domo

f. i. locator

Pellere quisq; locans cōductorē valet. vt dū

Constat destructa casu dom⁹ vsa p ipm

Sine locans duxit vtorē. siue necesse

Quid sequitur simile si saltem tale necesse

f. locatori *f. imminēbat*

f. i. locatōis

Nō huic imminuit. sub tpe rite locandi

f. nccō

[Est ali⁹ casus vt si dom⁹ est repanda

f. illa nccōitas fuit extra

f. i. locatōem ipam

Hocq; necē foret ortū post rite locatum

f. dicitis

Casibus his binis p taxa t̄pis ipa

Pensio laxat. sed casus tercius extat

f. in domo

Quādo morādo domo pductor abutit ipa

Vt suans porcos supra solaria. siue

Non habitauit eā iuxta pactū. q̄s fecit

Illā peiorē. mulieres siue malignas

**Quattuor cas⁹
s̄ q̄s d̄ns expel
lere p̄t in q̄lini si
ue pductorē.**

Secd⁹ casus

Terc⁹ casus.

De locatōe. Conductōe et de ludis

L

Aut reliquos tenuit puerfos pellit ex hac
Dinctū a dño laxat pensio ptim
f. in domo f. pductor .f. domo
f. epis f. locator

Quartus casus.

Pro taxa dico. dānū post iure requiret
A pductore. sed quarto qñ duobus
Annis non soluit pēciū pductor. ab ipā
Expelli posset. etiā si pluribus annis

Cōductor domo
aut alteri rei pt
alteri locare rez
ipam sibi locata

Hanc pduxisset. hec singula iure pbant
A gri pductor ve domus. silis qz facti
Ipam rem posset alij de iure locare
Tūc cōductoris res saltem posterioris
f. alicui f. alicui .i. rei
.i. pncipali locatori

Precipuo dño sub tanto rite ligant
f. posterior f. pductor seu
in qñlo

Quantū cōductor hic debet iure priori

Judus vel Jocus
sub certis circum
stātijs est pctm
mortale.

Si fiunt opa puta turpia siue nociua
.i. sub iocis

Talia seu vba sub ludis siue iocosis
Aut animi gūitas soluatut tota sub illis
f. illicito

Tpe nec licito vel loco si talia fiant
f. p dictos s. eē

Hos ludos ve ioca docti mortalia firmant
.i. pceptū f. ex ludis v. iocis

Ecclie vetitū qz dei si spernit ex his

Judus qñqz fit si
ne pctō.

Quantum vlludū mundanū quis faciendo
f. in scatis troco rēijs .i. obiro

In cytharis cartis qz pari sub tpe recto
s. eē

Siue loco licito nullū mortale pbatur
f. pncipalr

Propter auariciā ludens mortale pbatur
.i. ecclia

In templo larue nec ludi sint theatrales